

12/12/2018

La proximitat dels avis i el coneixement tradicional sobre plantes medicinals dels nens: un estudi en dues escoles semi-rurals de la Península Ibèrica

Des de l'ICTA (Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental)-UAB s'ha explorat si la proximitat entre avis i néts està relacionada amb la transmissió del coneixement sobre propietats medicinals de les plantes i el seu ús pràctic per parts dels avis als néts. Al contrari de l'esperat, demostren que no hi ha relació entre aquests dos fets tot i que destaquen la importància d'entendre aquests mecanismes d'adquisició i transmissió de coneixements i emfatitzen la necessitat de crear iniciatives per fomentar-los mitjançant altres mitjans.

La comunitat científica ha documentat l'erosió del coneixement tradicional sobre plantes medicinals, emfatitzant els processos que porten a la pèrdua de coneixements sobre les propietats medicinals de les plantes i el seu ús pràctic.

Tot i així, encara no són clars els processos d'adquisició i transmissió d'aquest coneixement. En aquest article, s'explora si la proximitat entre avis i néts està

relacionada amb el coneixements dels últims. L'article es basa en el supòsit que la gent gran és un dipòsit de coneixement tradicional sobre plantes medicinals, el que implicaria que la proximitat dels nens amb els avis, tant física com afectiva, podria afavorir la transmissió d'aquest coneixement.

Aquesta hipòtesi s'intenta provar analitzant dades d'alumnes de dues escoles en municipis semi-rurals de la Península Ibèrica: Guadalix de la Sierra (Sierra Norte, Madrid) i Figueres (Alt Empordà, Girona). Els alumnes d'aquestes escoles van contestar un qüestionari individual i anònim que permetia recollir dades sobre: coneixement tradicional sobre plantes medicinals i proximitat física i afectiva amb els seus avis.

Al contrari del que s'esperava, sembla que ni la proximitat física ni l'afectiva entre avis i néts estigui significativament relacionada amb el coneixement tradicional sobre plantes medicinals dels nens. S'aporten arguments metodològics i també teòrics que podrien explicar aquests resultats. Una de les possibles explicacions és que, en els contextos de societats industrialitzades o terciaritzades, la transmissió intergeneracional de coneixements sobre plantes medicinals és molt dèbil, o gairebé nul·la, ja que les activitats quotidianes dels nens deixen d'estar relacionades amb la natura i, per tant, aquests coneixements no els són necessaris per a la seva subsistència. Una altra explicació, relacionada amb aquesta, podria ser que, fins i tot en casos en que la relació fos pròxima i afectiva, no es parli de plantes medicinals i, per tant, els valors o interessos de les noves generacions alteressin la transmissió d'aquests coneixements.

En el context actual d'erosió del coneixement tradicional sobre plantes medicinals, és important entendre i identificar millor els mecanismes d'adquisició i transmissió d'aquest coneixement. Es conclou subratllant la necessitat de crear iniciatives pel diàleg intergeneracional que fomentin la transmissió del coneixement tradicional o que promocionin l'accés dels infants al coneixement tradicional per altres mitjans (com ara l'escola o Internet).

Petra Benyei

Institut de Ciència i Tecnologia ambientals (ICTA)

Universitat Autònoma de Barcelona

petra.benyei@gmail.com

Referències

